

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po postu za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/2 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLV.

V Ljubljani, 1. malega serpana, 1892.

List 27.

Stara Božja pot Marije Device v nebo vzete

na Dobrovi pri Ljubljani.

Spisal Anton Lesjak, dobrovski kapelan.

(Dalje)

Od časa ko se je leta 1858 v Lurdu na Francoskem Marija v prelepi podobi prikazala pobožni pastarici Bernardinki, se je podoba Lurške Matere Božje močno po svetu razširila in kristjanom priljubila. To podobo napraviti tudi na Dobrovi je bila serčna želja preč. g. župn. Jerneja Babnika. Z višjim privoljenjem so vravnali kapelo Lurške Matere Božje in slovesnost, ki se je v dan blagoslovljenja po prevzvišenem gospodu knezoškofu veršila, je bila zares veličastna. —

Ko je bila stara kapela na pokopališču vsa prenovljena in dogotovljena ter lurdska duplina v cerkvi napravljena, se je nebeško lepi kip Matere Božje slovesno iz farovža v cerkev prenesel dne 17. avgusta l. 1890. Že krog 9. ure se je zbrala mnogoštevilna množica pobožnih romarjev in domačih faranov pred farovžem in povsod koder se je imel pomikati slovesni sprevod. Bil je krasen solnčen dan. Proti 10. uri se zversti lepa procesija. Naprej gredo fantje z banderi, za temi dolga versta deklet v lepi domači noši; za temi gredo šolski otroci. Deklice so bile večinoma belo oblečene. Te, kakor tudi veliko število deklet in žen, so imele v rokah voščene sveče, katere so potem v cerkvi darovale. Za šolskimi otroci je sledila obilna asistenco s premil. gosp. knezoškofom. Osem verlih deklet, vse v enaki modrobekasti obleki, z rožami na glavi, dvigne nebeško lepo podobo Marije Device v zato pripravljene nosilnici ter jo nesó za prevzvišenim gospodom knezoškofom; ob straneh pa sveti šest deklet in

osem cerkvenih ključarjev. Topiči zagrome, prelepo ubrani zvonovi se oglašé, procesija se pomika izpred farovža po prelepo nakinčani poti proti cerkvi. Pred asistenco je prav dobro peval domači pevski zbor „Lurdsko.“ —

Bil je to veličasten, do solz ganljiv prizor, vse je bilo opanano pri tem pogledu. Ne hoté se je sklanjalo ljudstvo na kolena ob poti, koder se je sprevod pomikal, da počasti nebes Kraljico, pa da prejme blagoslov iz rok svojega višjega pastirja. Kadar v cerkev pridejo, slovesno vzdignejo podobo lurdske Matere Božje v pripravljeno duplino. Premil. gospod knezoškof opravijo blagoslovljenje. Bila je silna gnječa v cerkvi in zunaj cerkve. Slovesni govornik tega dne je bil zopet preč. gospod kanonik, državni in deželni poslanec Dragotin Klun. V izbornem govoru je vnel vernike k gorečemu čiščenju Matere Božje. Po pridigi je bilo darovanje in potem so imeli milostljivi gospod knezoškof veliko pontifikalno mašo z obilno asistenco. Azistirali so poleg g. Dragotina Kluna, preč. oo. Placid Fabijani, provincijal; Hugolin Sattner, definitor; obadva gg. dvorna kapelana, domača gospoda in več gg. bogoslovcev. Po sv. opravilu v cerkvi so Prevzvišeni blagoslovili še prenovljeno kapelo na pokopališču, zvonec v stolpiču pa je bil že v Ljubljani blagoslovljen. Te lepe svečanosti sta se vdeležila tudi gg. dr. Jožef Poklukar, deželni glavar Kranjski, in Fr. Povše, deželni in državni poslanec. Popoldan ob 1/2 4. uri so bile še slovesne pete litanije Matere Božje in s tem končana lepa cerkvena svečanost tega dne, katera vdeležencem ostane še dolgo v najlepšem spominu. Hvala in slava Njih ekselenciji mil. gospodu knezoškofu, kateri, dasi utrujeni od svojega potovanja po birmah, so tako lepo to slovesnost doveršiti in povelicati.

blagovolili. Mila Mati Božja Dobrovska, Jih vodi in varuj po vsih potih!

II. Del.

§ 7. Bratovščina in odpustki pri tej cerkvi.

Jernej Zupanec, četerti vikar na Dobrovi, piše, kakor smo že omenili, v svoji matrikuli l. 1756, da je ob njegovem času bila med ljudstvom neka popevka razširjena, katera je opevala in naštevala mnoge odpustke od Rima tej cerkvi podeljene. Kake posebne prednosti pa so bile v sinji preteklosti tej cerkvi podeljene, se ne vé, ker so se dotične listine poizgubile. Prastara je pri tej cerkvi bratovščina Naše ljube Gospe v nebo vzete. Bila je v stari cerkvi navezana na stranski oltar enacega imena. Pervotna papeževa bula se je bila pa menda zgubila, zato so papež Klemen XI dne 11. julija l. 1710 izdali novo pismo, katero določuje dolžnosti in odpustke podeljene udom te bratovščine. —

V to bratovščino je zapisanih zelo veliko udov: samo v letih 1710—1772 se je zapisalo do 17 tisoč udov. Med udi nahajamo nekatera prav častna imena, ki nam svedočijo o pobožnosti tedanjih aristokratov (veljakov). Tako najdem zapisane leta 1718: Francišek Bernard grof Lamberg; Max Adam baron Gussitsch; Francišek Adam baron Polhograjski; Francišek Jožef Karol grof Lichtenberg; Jožef Ksaverij baron Lichtenthurmitd. Leta 1720: Jožef Hyacint baron Rechpach; Andrej Evsebij baron Gallentells; Gregorij Andrej Gladich, dekan stolne cerkve in predsednik deželnihi odposlancev (deputatorum Carnioliae praeses); Valentin Cotič, absolviran filozof. Zapisanih je še več baronov, barones in dijakov. Dolžnosti bratovščina udom ne naklada drugih, kakor da molijo vsak dan en očenaš in češenasimarijo v čast Naši ljubi Gospej v nebo vzeti. Utegnejo pristaviti še vzdih: „O Marija v nebo vzeta, prosi za nas, da tudi mi pridemo v nebesa!“

Druga bratovščina, v katero se tudi romarji zapisujejo, je „družba treznosti.“ Vpeljana je bila že leta 1851, dne 16. sušca, obnovljena pa je bila 28. oktobra l. 1887. Ker je ta bratovščina sedaj že po mnogih farah vstanovljena in je želeti, da bi bila po vseh, ne bodemo o njej obširneje govorili. Namen bratovščine pove že njeno ime. Dolžnost udov je med drugim 1. Zderžati se, kar le mogoče, žganih pijač. 2. Varovati se vsake nezmerčnosti v pijači ter se ogibati v nezmerčnost zapeljujočih priložnosti in druščin. 3. Moliti vsak dan po dve češenamariji in sicer, eno za stanovitnost v storjenem sklepu, drugo pa za spreobrnjenje grešnikov, zlasti pijanosti vdanih. 4. Vsako leto o prazniku brezmadežnega spočetja

Marije Device obljubo ponoviti. 5. Kolikor mogoče, tudi drage od nezmerčnosti odvrtačevati ter pridobivati jih za družbo. Da bi bilo prav veliko udov v tej bratovščini in se vsi ravnali po pravilih njenih, gotovo, bode naša ljuba domovina zadobila vse veselejše lice! Zapiše se seveda vsak tudi lahko v karmelsko, škapulirsko bratovščino ali presv. R. Telesa.

Sv. Oče Benedikt XIV so 21. julija 1756 na novo podelili za enkrat popolni odpustek vsem, ki bodo kateri dan koli med šmarnimi mašami vredno zakramenta sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa prejeli, to cerkev obiskali ter ondi na namen sv. Očeta molili. Ravno to so zopet poterdili papež Pij IX s pismom 6. avgusta 1858. Ker so pa verniki kakor iz neke pobožne navade po prazniku Marijinega rojstva še vedno na božjo pot prihajali do nedelje sladkega imena Marijinega, je sedanji župnik č. g. Jernej Babnik, v Rimu prosil, da bi to prednost podaljšali do omenjenega praznika. To so dovolili sedanji sv. Oče Leon XIII s pismom 26. avgusta 1879.

Po tem takem pobožni romarji lahko zadobé te-le odpustke.

I.) Popolni odpustek enkrat, kateri dan koli med šmarnim časom, — to je od prvih večernic 14. avgusta pa do družih večernic praznika, sladkega imena Marijinega, vredno zakramenta sv. pokore in presv. R. Telesa prejmejo, to cerkev obiščejo ter v njej molijo na namen sv. Očeta, to je: za spreobrnjenje krivovercev in nejevernikov, za edinost kerščanskih vladarjev, spreobrnjenje grešnikov in za povišanje sv. matere katoliške Cerkve. Kaj naj se moli in koliko, ni zapovedano: navadno pa molimo 5 očenašev in 5 češenasimarij in apostoljsko vero, ali pa tudi po knjižicah za to sestavljene molitve. Ta odpustek se oberne lahko tudi dušam v vicah. —

II.) Kateri se zapišejo v bratovščino Naše ljube Gospe v nebo vzete, zadobijo te-le odpustke:

- a) Popolni odpustek v dan pristopa v bratovščino, če prejmejo zakramenta sv. pokore in presv. R. Telesa.
- b) Popolni odpustek smertno uro, če skesani prejmejo zakrament sv. pokore in presv. R. Telesa, če bi jim pa to bilo nemogoče, da resnično skesani sladko ime Jezus izrečejo z ustni, ali vsaj v srcu.
- c) Popolni odpustek, če prejmejo na vzvišeni praznik M. Device v nebo vzete sv. zakramente in to cerkev v času od prvih pa do družih večernic tega praznika pobožno obiščejo, ter ondi molijo za edinost kerščanskih vladarjev itd.
- d) Odpustek 7 let in 7 kvadragen zadobé, kateri v praznik Marijinega očišče-

vanja, oznanjenja, ali v nedeľjo med osmino sv. R. Telesa (ki je obletni dan posvečenja te cerkve), ali v praznik vseh svetnikov ss. zakramente prejmejo in v namen sv. Očeta molijo.

- e) Odpustek 60 dni dobi vsak ud te bratovščine kolikorkrat je v tej cerkvi pri sv. maši, ali pri kakki drugi očitni službi božji; kadar kakega reveža prenočuje, sovražnike spravi, ali gré za pogrebom ali s procesijo; kolikorkrat spremlja presv. R. Telo k bolniku, ali ée je zadržan, na glas zvona presv. R. Telo moli, ali moli za duše v vicah, grešnika spreobrne, nevednega pouči ali stori kako drugo delo pobožnosti in ljubezni do bližnjega.

Vsake kvatre v letu se berete dve ss. maši za ude. V ponedeljek za mertve, saboto za žive.

III.) Kdor poljubi s pobožnostjo veliko svetinjo, ki se daje pri darovanju poljubovsti, in moli 3 očenaše in 3 češenamarije, zadobi nepopolen odpustek 40 dni. V tej svetinji so ti-le sveti ostanki: sv. križa, od ogrinjala Marije Device, od plašča sv. Jožefa, od koščic sv. Joahima in sv. Ane. Pokojni é. g. Jožef Poklukar piše v „Danici“, da je ta svetinja narejena v Rimu in od onod poslana.

Pogoje in milosti bratovščine škapulirske in družbe „treznosti“ naznanjajo posebni lističi, ktere udje pri vpisovanju prejmejo. — Zares, „velik zaklad milosti je ljudem odpert, kateri se bodo, ako se ga poslužijo, prijaznosti božje vdeležili.“
Modr. 7, 14.

(Dalje nast.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

V Veliki Dolini obhajala se je 20. t. m. lepa slovesnost, namteč posvečevanje cerkve.

Cerkev, zidana v bizantinskem slogu, je kinč Dolenjske in éast neutrudljivemu g. župniku in župljanom, kar so prevzvišeni knezoškof sami priznali v jako spodbudni pridigi v cerkvi in pri miznem nagovoru. Sv. obredi: daritev sv. maše, pridiga, birmovanje in vizitacija terpelí so od 7ih zjutraj do poli treh popoldne. Vse veršilo se je točno in v najlepšem redu. Hvale vredno je bilo tudi cerkveno petje, kar je matljivemu pevovodju prizadjalo toliko več truda, ker nima na razpolaganje tehnično izurjenih pevcev.

Prevzvišeni prenočili so dvakrat v Mokriški grajščini, ki je dobro znana po gostoljubnosti, kakor tudi gledé vernega duha in vneme za hišo Božjo, kar so plemenite gospe djanski zopet o tej svečanosti pokazale.

Popoldne odpeljali so se prevzvišeni gospod knezoškof v Samobor, kjer so počastili s svojim obiskanjem ondotni frančiškanski samostan, molili v samostanski in župni cerkvi, obiskali pokopališče in si ogledali prijazno mesto in krasno okolico.

Samoborčani bili so prijetno iznenadeni po obisku tako imenitnega in odličnega gosta. (Serčna hvala za prijazni dopis. Vr.)

Z Dunaja. (Dijakom nekaj v pomislik, kar veljá tudi drugim.) Bližajo se počitnice, šolska mladina se razkropi na vse vetrove in kdo vé, kaj utegne eden ali drugi vse doživeti. Nekteri slučajji iz življenja bodo reč še bolj živo pojasnili. Predno pa vam naznamim dogodke, poslušajte malo meditacije!

V življenji slehernega človeka se pripetijo dogodki, ki se mu kažejo nenavadni, večkrat naravnost čudoviti, kar je marsikteri izmed vas najberž že sam skusil. In v tacih slučajjih naj si kdo prizadeva, kolikor rado, da bi naravno, natorno si pojasnil in raztolmačil, kar se mu je dogodilo, se vendar le ne dá; misli, da tukaj je dobrotna previdnost božja posebej vmes segla, se ne more znebiti; primoran je verovati v višje nadnaravno djanje in godí se, kakor bi nebo samo ubogemu, umerljivemu zemljanu hotlo jasno in neutajljivo to resnico pred oči postaviti. Poslušajte mladi in póstarni, poslušajte stari vsaj z nekoliko pazljivostjo naslednje slučajje, ki pa niso slučajji, in prepričali se bodete, da je gola resnica, kar sem rekel.

1) Trije že nekoliko večí šolski mladenčí so se neko nedeljo zmenili, da okoli poldné pojdejo v čoln in na vodo Prav „židane volje,“ kakor se govori, in med petjem veselih popevk stopajo k čolnu. Hervat bi rekel, k „šajki,“ da postrumljajo proti bližnjemu jezeru. („Strumljati“ je verhníški izraz, ne vem, éga tudi drugod rabijo?) Da je ravno precej močen veter skozi drevje „frulil,“ za to so se menili malo več kot za lanski sneg; sej hotli so vprav tudi pokazati, kako spretni so v veslanji, éeš, naj bi jih manj izurjeni tovarši občudovali in kakí „Živio!“ za njimi poslali.

Že so na bregu, pomečejo verhnja ogrinjala od sebe, odvežejo podolgati čoln in popuhajo vanj zaporedoma. V tem hipu se oglasi iz mesta prelepo in slovesno vabilo k „angeljevemu éeščenju.“ Blagor mu, kdor ga ne presliši! (Zapomnite si to dijaki tudi za čas počitnic: ne da bi zatajili versko in slovensko-narodno šego in pohujševali ljubljeni naš narod!) Kaj tedaj dalje?

Eden dijakov, ki je od vernega svojega doma bil navajen priserčno lepo „angeljevo éeščenje“ vsak dan bogoljubno obmoliti, skoči o tej slovesni priliki zopet na suho, rekši, — samo toliko, da odmoli. Debelo ga ona dva gledata; to jima je bilo kaj éisto novega (najberž, da sta bila od tacih družin, kterim je molitev enajsta briga) in začneta ga psovati in zasmehovati. Mladeneč na bregu pa je bil ginljivo molitev ravno mirno dokončal in se pokrižal, kar nepredvidoma se siloviti vihar od strani v čoln vpré, ga prekucne, in: mladenča se med presunljivim kričem potopita v jezero, ki je bilo zelo globoko na tistem mestu! Mladeneč na bregu, éisto nevajen v plavanji, ni mogel nič pomagati in tudi sicer ni bilo nikogar pričujočega, da bi bil otél nesrečna zasmehovavca. O kako naglo je nastopila kazen za grehom! Ne dá se zaničevati ljubi Bog; Mati Božja pa, kateri na éast je veljala pobožna molitev, je s svojo priprošnjo dobrega mladenča otela gotovega pogina.

2) Poslušajte še drugo dogodbó. V nekem mestu, kjer sem se mudil nektere mesce, se je dogodilo, da neki mož se je po trudnem dnevnem delu vračal v

svoje stanovanje. Bilo je zelo slabo vreme; že več dni je deževalo neprenehoma, cela versta hiš že je bila ponekoliko pod vodo, in skoz mesto dereča reka je bila že velike kosove brega odtergala in seboj odnesla. Da bi edini most sredi mesta rastečim valovom ne mogel kljubovati, na to noben človek ni mislil.

V tistem trenutku ravno imenovani delavec stopi na most, ki je bil zelo dolg, in že je kacic dvajset korakov daleč, ko potegne iz žepa pri sukni nekatere zvezane kjuče, z njimi pa tudi rožni venec (roženkranci), ktere ga je zmeraj imel seboj in se mu je pri tej priliki pretergal ter so mu nekatere jagode na tla padle. Bil je molek predragi spomin od ranjce matere, in mož je pri vsem hudem nalivu vendar jagode pobiral in jih zadovoljno deval v mavhico, da bi jih domá zopet nabral. Ravno da je vse pobral, se glavni stožer mostú strese, med strašnim hruščem se je most poderl ravno v sredini. Ko bi se bil kaki dve minuti o pobiranju jagod zamudil, bil bi tisti grozni trenutek ravno v sredi mostú, ko se je poderl in bil bi nedvomno strašno žalosten konec storil v valovih. — Kdo je tako nejeveren, da bi pri tako čudoviti dogodbi ne spoznal očitne pomoči z nebés!

3) Bilo je lepo, prijazno spomladansko jutro; na vzhodu pogleduje blago solnce nad gorovje in milo pozdravlja mirnega dola prebivavce; kar neutegoma se odmeni neki pogumen lovec pomeriti jo na visoki snežnik, da čez dolgo časa zopet enkrat obiše svoj navadni lovski oddelek, pa da si od onod prinese kaj okusnega za večerjo. S svojo dobrozadevajočo puško čez ramo jo ravno maha mimo farne cerkve, kar pozvoní k sv. maši in znotranji glas ga opominja, naj poslušá vabilo z nebés in stopi v svetišče. Pobožen in bogaboječ z mladih nog, lovec dobro vé tudi nevarnosti, ki spremljajo njegov posel, in ne čaka še nadaljnega opomina; slušajoč budečo vést, postavi puško v kotič pod zvonikom, stopi v hišo Gospodovo in moli prav bogoljubno in serčno ves čas sv. maše. Gredé iz cerkve se pokropí z blagoslovljeno vodo, priporoči še enkrat sebe in svoje v varstvo Božje in njegove prečeščene Matere, obesí čez ramo puško, ter poživiljen koraka ves serčen in dobre volje proti hribu.

Ali predno se dospé do znožja, neprevidoma začuti nekak hruš in piš, merzel veter mu z višave naproti veje; nehoté se ozrè na višavo, in glej: strahovito velik pláz — kakor je hrib širok — se vali navzdol! Vse, kar doseže, dervi seboj in zagerne v svojem grozovitem téku.

Tukaj lovca nekaj spreleti kakor smertna groza; v trenutku spozná nevarnost, kateri je le s tem odšel, ker je urno in voljno poslušal višje navdajanje, ter stopil v cerkev in bil pri visokosveti daritvi Gospodovi. Ako bi opomina ne bil poslušal, ter brez postanka jo mahnil gori v hrib, bil bi ga plaz zajél na najbolj nevarnem kraju stermega snežnika in neprižanešljivo v snég in germado pokopal! V trenutku bi bila njegova pridna žena brez soproga, otroci brez verlega očeta in sodnika. Kako se je naglo obrnil proti domu in hvalil ljubega Boga, da je bil tako prečudno tolike nesreče otét! In ko je doma dopedal, kaj se je zgodilo, kako je vsa družina na kolena pokleknila in s koliko priserčnostjo so molili in hvalili Vsegamogočnega, ki je ljubljenega očeta tako usmiljeno obvaroval nagle, neprevidene, grozne smerti.

In ti dijak, sploh mladeneč, ali tudi mnogi družinski očci, kaj praviš k takim dogodbam, k takim

svarilom Božje previdnosti? Mogoče je, da ne kar telesna, ampak še hujša — dušna smert te utegne čakati, ako preslišiš notranji glas, ki te svarí pred nekimi sumljivimi veselicami, ali na kmetih in v mestih pred plesi, nekakimi izleti, mračnimi shodi v kerčmah itd. Tudi na vodi so se godile že objokovanja vredne nesreče, morebiti le prevečkrat pri mladini, ki se premalo priporoča v varstvo Boga, Marije Pomočnice, angelja varha, svojih patronov itd., pa glasú božjega in svoje vesti ne poslušá. Kdo bi dvomil na tem, da nas Bog ljubi, da njegova sveta previdnost bedí nad stvarjenjem in velikrat še na poseben, čudovit način seže v življenje človeka na njegove vzvišene dolžnosti opominja, pred nevarnostimi in velikimi nesrečami pa svarí, mu prav vidno pred oči posvétí, kako prazno in minljivo je vse posvetno, in kako blizo mu je po vsih krajih smert in večnost!

Prof. Jan. Repič.

Zvonček sv. Jožefa iz Prjedora v Bosni.

(Dan presv. Rešnjega Telesa.) (Konec). Ob desetih se je začela sv. maša. Med slovesno službo Božjo pričelo je močno grometi, silna nevihta je hrumela, dež je v potokih lil. Vse pri oknih in preko dervene strehe in stropa lilo je v cerkev, stene blatno-slamnate so se razmočile in pol cerkvenih stén po jedni strani se je razprasnilo in mnogo odrušilo. Kedor vas bi bil to sam videl, bi s solznimi očmi iz globočine serca zdihnil in živo priznal: resnično, tu je silno potrebno nove, večje, terdneje in dostojnije cerkve! Po opravljeni slovesni sv. maši hoteli so čč. oo. svečeniki čvetero evangelije, molitve in blagoslove v cerkvi opraviti; toda berzo postalo je vedro, akoprav oblačno, in procesija se je porazredila in šli so z Najsvetejšim ven v obhod. Pred procesijo šel je lepi križ z razpetim Zveličarjem visoko na belo-rudečem deržalu, za njim v lepem redu dečki in šolarji; za temi vil se je rudeči barjak (bandero) sv. Jožefa — svete Družine, za njim šli so mladenči; sledil je sinji, višnjevi barjak sv. Antona Pad., za njim verstili so se možje; za njimi nébo in pod njim Najsvetejši s svečeniki, za njimi deklíce, potem pevke in pevci, za temi pa dekleta in žene. Tako se je pomikal slavnostni obhod nebeškega Kralja med pobožno molitvijo sv. rožnega venca, svetega petja, gromenja topičev, zvonjenja malih zvoncev in jedinega zvona v lesenem zvoniku, po ulicah z večino mahomedskega in razkolnega mesta. Ob stranéh ulic pa so spoštljivo stali slavenski mahomedci in Serbje razkolne Cerkve, glava pri glavi, ter gledali največje Božje slavje katoliške rimske Cerkve. Iztočne razkolne cerkve verniki so spodobno čast dajali Najsvetejšemu in svetim podobam s prikloni in znamenjem sv. križa. Nekateri mahomedci in več razkolnikov je pa stopilo v procesijo in so mirno in dostojno šli v obhodu. Čvetero postaje bile so krasno in častitljivo vravnane in okinčane, tako, da bi velikim mestom bile v čast in lepoto. Evangelije, molitve in blagoslovi opravljali in pevali so se slavensko in ves katoliški narod (osobito bosanski) odpeval je slavensko, da se je daleč razlegalo: „I sa duhom tvojim — Slava tebi Gospodine. — Oslobodi nas Gospodine. — Molimo, te usliši nas. — Amen.“

Toliko mirno, pobožno, dostojno, častito in molitveno, za vsem, ni v večinomah katoliških mestih stare Avstrije, kakor je tu v raznoverskem mestu Prjedoru, kjer je velika manjina katoliška. Veliko pa k spoštovanju, ugledu in poznavanju sv. vere in Cerkve rimo-

katoliške v teh krajih pripomore veličastje, lepota in dostojnost ss. obredov — službe Božje, cerkve in njenih oprav in naprav; sv. obleke, slik in kipov, pa lepo, redno in verlo obnašanje ljudstva kerščansko-katoliškega; in največ pa, ko so svečeniki prava sol zemlje, prava svitla luč na svečniku. Ko se je procesija v cerkvi doveršila, začel je zopet dež izpod neba liti. Moram omeniti, da v prezbiterju in tam, kjer stoji nébes, je suho ostalo v prerevni cerkvici. Po procesiji je še hodil verni katoliški narod v cerkev molit, in tudi mnogo razkolnih kerščenikov. Bodi češčen brez nehanja presv. Božji Zakrament oltarja!

Prosili smo milostnega biskopa, da dovolijo na glavni oltar ob stranéh sv. Jožefa postaviti še s. o. Frančiška Seraf. in sv. Dominika. Jeden stranski oltar „Kraljice sv. rož. venca“ po sliki Pompejski pa ima sv. Joahima in sv. Ano; drugi (tretji) oltar sv. Antona Padovanskega, ob straneh pa ss. bratov Cirila in Metoda. Sami ne moremo dostojnije hiše Božje postaviti; prosimo pomoči! Bog bo plačnik, sv. Jožef priprošnik, in vsi imenovani sveti Božji!

Mariji, Kraljici mirú!

Marija, naša si Gospá,
Gospá presvetega Sercá;
Oj prosi Ti za nas Bogá. —
Da nihče se ne pogubi,
Ker vbogi grešniki smo vsi,
Razlike med stanovi ni. —

Sercé preblago Ti imaš,
Ti dobro veš, Ti nas poznaš,
Kdó revež je, kdo bogataš;
Ti ločiš sleherno sercé,
Znaš žalost našo in gorjé
Očes nam šteješ Ti solzé. —

Sercé Ti je ljubezni vir,
Iz njega vzhaja dušni mir,
Otroke ljubiš svoje zmir. —
Če k Tebi kdaj se zatekó,
Ti s polno jim deliš rokó.
Kar milosti ima nebó.

Sej ljubiš vse — in mi smo vsi
Deležni Tvoje milosti;
A nekaj le — Marija Ti —
Kaj opravljivi pa ljudjé?
Ponujaš tudi njim roké?
Odpiraš na stežaj sercé? —

Oj pač! — sej vem — ljubezni vir
Sercé je Tvoje bilo zmir;
Ti ljubiš spravo, ljubiš mir.
Odpusti jim Marija tó,
Kaj delajo — sej ne vedó,
Ponudi Svojo jim rokó!

Al. Pin.

Sveti Just.

Srečno mesto ti Teržaško!
Dans rojaka preslavljuj,

Ki prestal je smert junaško,
Živo se nad njim zgleduj!
Ta junak, tvoj biser dragi
Mučenik je sveti Just,
Po terpljenju, slavni zmagi,
Vživa rajski delapust.

Sin roditeljev kerščanskih,
Terst mu bil je rojstni kraj,
Čednost rožic zveličanskih
Je imel ko cvetni maj;
Za Boga lepó žarilo
Mu že serčice mladó;
Vbožicem dobrotno bilo,
Lajšalo bolést britkó.

Ko preganjanje prestrašno
Napove Dijoklecjan,
Just mladeneč pa neplašno
Se skazuje kristijan;
Serčno Jezusa pričuje,
Da je pravi Božji Sin;
In malike zaničuje,
Izmišljijo černih tmin.

Oblastnik Monaci kliče
Ga pred-sé, se mu sladká,
Mu obeta vse, kar miče:
Rádosti, častí, zlatá;
Sveti Just pa čast bliščečo,
Vse ponudbe odkloní;
Gre veselo v temno ječo,
Da Boga ne zatají.

V ječi moli preiskreno:
Ljubi Jezus, daj, o daj
Priti s palmo zaželjeno
Mučeništva k tebi v raj.
Da Te tamkaj bodem ljubil,
Slavo večno Ti dajal.
Rad bom to življenje zgubil,
Ti mi spét ga bodeš dal.

Just že drugič pred sodnikom
Jezusa Boga spozná,
Da sovražnik je malikom,
Da jih studí z dná sercá;
Zdaj vzmó mu oblačilo,
Ga nevsmiljeno tepó;
On pa misli na plačilo,
Muke vse terpi sercnó.

Trinog vkaže novo kazen,
S klado vreči ga v morjé;
A mladeneč nebojazen
Zveseli se kazni té;
Poslovi se s prijatelji,
S téžo obloží se sam,
Z Bogom! v večnem se veselji
Združimo, vsi zvesti tam!

Kakor ženin na gostijo
Gré mladeneč k morju v smert;

Kliče Jezusa, Marijo,
Ni otožen, ne potert;
Vé, da venec nevenljivi
Mu bo kinčal tam glavó.
Toraj z radostjo minljivi,
Svetni sreči da slovó.

Kakor jagnje dá vezati
Vteže si na vrat, noge,
V majhnem čolnu odpeljati
Nad globoke se vodé;
Ta druhal ga zgrabi jezno,
On pa milo zré v nebó
Kliče: Jezus! — veržen v brezno —
Kjer je našlo smert teló.

V svitu tisto noč prikaže
Mašniku se mučenik,
Pokopati truplo vkaže,
Kjer leži, obrežja tik.
Mašnik, verni, milo-resno
Se približajo v pristan,
Truplo shranijo slovesno,
Kjer češčen še naš je dan.

Sveti Just! v nebeški slavi
Pred prestolom Jagnjeta,
Za nas prosi v očetnjavi,
Da še nas tje pripelja.
Sprosi nam, rojak sloviti,
Stanovitnost in serčnost,
Sveto vero ohraniti;
In nebeško kdaj sladkost.

Radoslav.

Razgled po svetu.

Rim. Zbor za obrede se zdaj peča s prvimi preiskovanji, da bi se med zveličane prištel bivši Sardinski kralj Karol Emanuel, ki je l. 1798 Savojo odstopil francoskemu kraljestvu. l. 1802 se v prid svojemu bratu vladanju odpovedal, in l. 1819 umrl v Rimu v hiši oo. jezuitov „S. Andrea del Quirinale.“

Za katoliško univerzo v Solnogradu je deželni glavar v Bregencu gosp. Rhomberg podpisal 100 glid, in sicer na vsakih 10 let.

Laško. Po vsem Laškem gospoduje vedno veči strahota v telesnem in dušnem oziru, odkar so tujci sv. Očeta oropali. Framasonski listi molčijo že leta in leta o velikanski revi, ki jih stiska.

Iz Pveble v deržavi Colorado poroča se „Amerikanskemu Slovincu, da je ondi precejšnje število Slovencev, zlasti Kranjcev, kacih štiri do petsto duš, ki bi potrebovali, če ni mogoče za stalno, vsaj enkrat ali dvakrat na leto kacega domačega duhovnega pastirja. Preteklo jesen obiskal jih je naš verli rojak, oče Ciril iz reda sv. Benedikta, od sv. Štefana iz Minnesote. V kratkem času pridobil je veliko duš, poleg tega pa tudi v lepi slovenski besedi spodbujal ljudstvo k sv. veri. Bog daj, da bi jih kmalu zopet obiskal, preuboge naše rojake tam za morjem!

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva

Nameni za mesec junij (rožnik).

a) Glavni namen:

Kerščanske družbe delodajavcev in delavcev.

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta Leona XIII.)

Pod naslovom „Pravica“ je začel izhajati na Dunaju o Veliki noči 16. aprila t. l. s prvo številko prvega letnika list za delavce. Torej ravno ob času, ko je bilo namesto priterkavanja na zvoné, pokanja topičev in mir oznanujočih kresov veliko slišati o zvonjenji na pomoč o požiganji gozdov in hiš in o bombah.

Pravica je deržavam podlaga, tako piše list, in na to so tudi oni možje misliti, ko povzdigujejo v tem časopisu za delavce svoj glas. Oni hočejo rušeni red zopet prenoviti na novi podlagi, na pravici, „podlagi narurnega prava in nauka Odrešenika sveta,“ kakor sami to pozneje zaterjujejo. Opiraje se na načela katere so Leon XIII v svoji okrožnici „o položaju delavcev“ tako jasno in določno zapisali, so si ti možje za prvi cilj ravno to postavili, za kar ta mesec mi molimo, za zopetno vstanovitev kerščanskih bratovščin med delavci. Prekucuhi in brezverci so pa začeli s popolnim nasprotjem in so tudi po svojem potu vstrajno hodili. Pred sto leti so si prisvojili duhoviti vstanovitelji „človeških pravic“ tudi aboten stavek nekega naprednjaškega sanjača in filozofa, da je namreč izvir vsega zla v delavskem stanu v tem, da se smejo tovariši iste oberti in istega rokodelstva združevati in v lastna društva zjedinovati. To je bilo seveda ravno nasprotje z resnico in zabranjenje tega združevanja velik prestopok zoper narurno postavo; pa to je bilo potrebno za njih namen, kajti ta društva, ki so cvetela pod vplivom sv. matere kat. Cerkve, so zapirala pot zločinskim prevratom. Voditelji upornega gibanja so zato po celi Francoski s svojim mogočnim ukazom uničili vse te veličastne zadruge, rokodelska društva in cerkve, ki so delavcem skozi šest stoletij vterjevali blagostanje, mir in last samostojnega ognjišča.

Francosko je posnemala druga Evropa. Staro je sedaj razrušeno, pa nič novega tega ne nadomešča; zato se vedno ponavlja ostavljenje dela in drugo skrivnostno gibanje, ki dokazuje, da ne vlada mir med delavci, temuč boj med delavci in delodajavci; od tod med delavci v največim delom današnjih obertniških strok le beda in npravna propadlost, ki celo neverske delodajavce s strahom navdaja.

Konec nast.)

M o l i t e v .

Gospod Jezus Kristus! V ednosti z onim božjim namenom, s katerim si sam hvalil Boga na zemlji v svojem presv. Sercu in ga še zdaj hvališ brez konca v zakramentu sv. Rešnjega Telesa po vsem svetu, in v posnemanje presv. Serca brezmadežne Device Marije, Tebi darujem danes vsak trenotek vse svoje namene in misli, vse čutila in želje, vsa dela in besede. (100 dni odpustka enkrat na dan Leon XIII. 1885.)

Posebno pa ti jih darujem za kerščanske družbe delodajavcev in delavcev, kakor tudi za vse zadeve,

ki so priporočene udom molitvenega apostoljstva v tem mescu in današnji dan.

O sladko Serce mojega Jezusa, daj, da te vedno bolj ljubim. Amen. (Vsakrat 300 dni odpustka in če se vsak dan moli, enkrat v mescu popoln odpustek. Pij IX. 26. 1. 1876.)

Sladko serce Marijino, bodi moje rešenje. (Vsakrat 300 dni odpustka. Pij IX 1852.)

Sv. Jožef, prijatelj najsvetejšega Serca, prosi za nas. (100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX 1874.)

Sv. nadangelj Mihael, sv. Bonifacij, zvel. Peter Kanizij, prosite za nas!

b) Posebni nameni.

1. **S. Teobald.** Ta in vsak dan mesca že naznanjene, pa še ne zaznamovane, ali nenadne zadeve. Katoliški shod.

2. **Obiskovanje Marije Device.** Marijini otroci. Važne volitve. Različne samostanske zadeve. Stavbe cerkvá.

3. **Praznik presv. Jezusove Kervi.** Spoznanje njene neizmerne vrednosti. Vstanove presv. Jezusovega Serca. Združena zabranitev tako obžalovanja vrednih mešanih zakonov.

4. **S. Urh.** Školija Avgsburška. Vojaki. Osiveli nespokorni grešniki. Več hudo obiskovanih družin.

5. **Ss. Ciril in Metod.** Slovaška ljudstva. Katoliki na Ruskem. Srečna rešitev težavnih razmer. Potepežljivost in serčnost v nadlogi.

6. **S. Goar.** Duhovni po poklicu. Težko zaželjeni družinski mir. Družba treznosti in pospeševanje npravnosti na deželi. Božjastni.

7. **S. Pulherija.** Sv. Cerkev na Jutrovem. Nesrečna odlična gospa. Ohranitev starih javnih verskih navad. Pravdarije.

8. **S. Ellzabeta.** Skerbi mater in vdov. Brezverske matere in njih ubogi otroci. Oskerbovalnica malih otrok v nevarnosti.

(Dalje nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov. Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad, in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Bolan gospod, ki ne more ne umreti in ne živeti, za pomoč iz Jezusovega in Marijinega Serca.

Zahvali.

„Marija je rešenje vsem, kateri jo na pomoč kličejo.“

Sv. Bonaventura.

O Bog, kako čudovito in na vseh krajih kličeš grešnike v svoje očetovo naročje. O Marija, kako resnične so besede sv. Bernarda, ki pravi: Spomni se, preusmiljena D. Marija, da še nikdar ni bilo slišati, da bi bil kdo zapuščen, ki je k Tebi pribežal in Tebe pomoč prosil. Dragi bralec, to ti tudi jaz poterjam iz lastne skušnje. Podučen sem bil od pobožnih staršev doma, pozneje v šoli, od gorečih in pobožnih dušnih pastirjev v cerkvi, v spovednici itd. Pa kakor se rado zgodi pri mladih ljudéh, Bogu bodi potoženo! da na slabe pota zaidejo, tako se je zgodilo tudi meni. Ali kakor sem že rekel, da Marija nobenega ne zapusti, kdor jo na pomoč kliče, tako je tudi mene očitno rešila... O grešnik, če še kaj Marijo častiš, še je upanje, da uideš večnemu pogubljenju. Če pa več ne moliš, vedi, da si že blizo pekla... O da bi te pretresle te besede! Mene in druge učence je učil pobožen katehet prelepo molitvico: O Gospa moja, O Mati moja itd., in pa: „Spomni

se, o prevsmiljena D. Marija“ itd. Molil sem te molitve vsak dan, in ne zastoj: „O čudo! Marija se me je usmilila in mi je sprosila spreobrnjenje, da še skoro sam nisem vedel, kako in kdaj? Še le zdaj, ko sem prišel k spoznanju, še le zdaj spoznam, da me je Marija spreobrnila, odvernila od mojega pogubljivega pota. O ko bi „Danica“ raznesla po celem svetu te verstice in ko bi mogel, bi jaz vsakemu človeku rekel, da naj moli te molitve vsak dan na čast Materi Božji! Prepričali bi se, koliko moč imate ti dve molitvi! Berem, da je nekdo dal natisniti ti molitvi v vsih jezikih, da bi vsi ljudje se naučili ju moliti.

O res, dragi čitatelj, tudi jaz imam to željo; če še ne znaš teh molitev, nauči se jih še danes, in moli jih vsak dan do smerti. Oh, naj bi se molitev „O Gospá moja“... pokladala na serce starim in mladim, zlasti nedolžnim sercem, posebno šolski mladini, da jakom, da ne bi zgubili nedolžnosti iz serca. Sej ne vedó, kaj da, Bog namerava z njimi; morebiti jih bo poklical v naj višji stan, namreč v duhovski stan. Naj bi nebeška Kraljica vsega strupa greha obvarovala nedolžne duše. Ko pa o nedolžnosti govorim, mi sape in besedi zmanjkuje... (Konec nasl.)

Štiri leta bila sem bolelna in slabotna tako, da sem se večkrat bala najhujšega. Iskala sem pomoči pri več zdravnikih, pa vse zdravila so mi le malo pomagale. Slednjic sem sklenila iskati pomoči pri Mariji. Opravila sem v ta namen devetdnevnico k Lurski M. B. ter prižgala lučico pred njeno podobo in dala opraviti eno sv. mašo, in Marija me je uslišala; sedaj sem zopet zdrava in s tem spočujem svojo obljubo, ter se po „Danici“ očitno zahvalim preljubi Mariji Pomočnici.

Franciška K.

Listek za raznoterosti.

Ljubljana. Duhovske vaje bodo letos od ponedeljka 8. avgusta popoldne do 12. avgusta v petek. Prevzvišeni gospod knez in škof želé in vabijo k obilnemu vdeleževanju, zlasti tiste, ki se že dolgo niso vdeležili. Čč. gg. tedaj, ki so se odmenili vdeležiti, naj ta sklep naznanijo svojim dekanatnim vrdom, kateri naznanijo imena v. č. Ordinarijatu do 30. julija.

Ljubljana. Razpisane so duhovnije: Babno polje, Podlipa in Terstenik — do 2. avg. 1892

V Podlipi je ustanovljena družba treznosti in izvolila si je za dosego popolnega odpustka praznik neomadežanega spočetja, za pridobjenje odpustka 7 lét in štiridesetdnevnic pa praznik sv. Jožefa in perve tri kvaterne nedelje v letu.

Prihodnji torek (5. julija) ima „Katoliška družba“ na Rožniku sveto mašo za društvenike zjutraj ob 5ih z navadnim darovanjem za uboge iz Vincencijeve družbe.

K obilni vdeležitvi vabi pobožne vernike
dr. A. Jarc.

G. Jožef Raktelj umirovljeni nadučitelj v Ribnici in verli poštenjak, je odlikovan od presvitlega cesarja z zlatim križem za zasluge. Bil je 43 lét prvi katoliški odgojitelj mladine za vero, cesarja in domovino in upamo, da ga tudi v nebesih čaka zlata krona; zato mu prav iz serca čestitamo!

V Škofji Loki je 27. jun. umerla č. M. Benedikta pl. Renaldi, veliko let bivša prednica v uršulinskem samostanu, stara 86 lét. Rojena je bila na Reki in v red stopila pred 62 leti. — Pokop ss. Petra in Pavla dan popoldne ob 5ih je bil prav častljiv. Pokopavali so milostni gosp. stoljni prošt dr. Leonard

Klofutar, 16 duhovnov in 6 redovnikov, veliko gospe in silno število družih vernikov je spremljalo blago ranjco k materi fari v Staro Loko, kjer naj v miru počiva.

V Solnogradu sta se izmed 220 dijakov c. kr. državne gimnazije podpisala 202 v „Album“ za sv. Alojzija, in ta naprava je v svoji kapeli opravljala svojo tridnevno. — Vse hvale vredno.

V Mexiki je poslednji čas vstanovljenih 6 novih škofij. Bog daj obilnega blagoslova!

Pretresljiva dogodba. Nekedaj so benediktinci v Duluthu v Minnesoti opravljali sv. misijon. Dolgoleten, nepoboljšljiv pijanec prilomasti med pridigo v cerkev in začne po angleško grozno preklinjati zoper Boga. S silo so morali to pošast potisniti iz cerkve. Drugega dne našli so ga mertvega. Domú gredé se je na stopnicah spodtaknil, padel in si vrat ulomil.

(„Am. Slov.“)

Mariji.

V proslavo Tvojo pél sem pesni,
Častilec Tvoj sem vedno bil,
Ti mene nisi zapustila;
Pozabil nisem na-Te bil. —

Oj kedarkolj v kapelo belo,
Pred tvoj altar se vstopil sem,
V molitev žarno in pobožno
Se z dušo — srcem vtopil sem —

Tedaj, tedaj, Marija mati,
Mi padel kamen je s srcá,
Obupnosti si me rešila,
Ti luč si bila mi svetá. —

Zatorej, o Marija mati,
Častilec Tvoj sem vedno bil,
Ti mene nisi zapustila,
Pozabil nisem na-Te bil! —

Al. Pin.

Dobrotni darovi.

Za ubožne cerkve naše škofije: Iz Preserja 1 gld. 6 kr. — Iz Srednje vasi pri Kočevji 25 gld. — S Čemšenika 20 gld. — Iz Šent-Vida nad Ljubljano 15 gld. 50 kr. — Iz Adlesič 1 gld. 30 kr. — S Fužin 14 gld. 62 kr. — Z Ježce 30 gld. 55 kr. — S Studenca 28 gld. 89 kr. — Z Dobrove pri Ljubljani 43 gld. — Iz Kočevja 37 gld. — Z Ajdovce 12 gld. — S Štange 16 gld. — Iz Spodnje Idrije 23 gld. — Od čč. gg. Ursularie v Škofji Loki 20 gld. — S Horjula 32 gld. — Iz Podrage 22 gld. 70 kr. — Z Lozic 15 gld. — Iz Šent-Vida pri Vipavi 15 gld. — Z Berda 21 gld. 20 kr. — Z Lašič 14 gld. — S Teržiča 25 gld. — Z Ustij 4 gld. 65 kr. — S Polhovega gradca 47 gld. 40 kr. — Iz Godoviča 16 gld. — Z Dobráve pri Kropi 14 gld. — Z Idrije 38 gld. — Z Komende 73 gld. 25 kr.

Za dijaško mizo: Preč. g. zlatomašnik J. Potočnik 3 gld. — Č. g. kapl. J. Zupan 2 gld. — Neimen. dobrotnica 30 kr. — Neimenovani 10 gld. — Iz Preserja 2 gld. — (Op.: Za „Slov.“ in „Dan.“ oddano. Vr.)

Za najpotrebniši misijone: Neimenovani 10 gld.

Za varhe Božjega groba: Čast. g. ekspoz. Dom. Janež 1 gld. — Neimenovani 10 gld.

Za bratovščino S. R. R.: Mar. Jesenko 1 gld.

Za bratovščino za duše v vceh: Iz Preserja 1 gld.

Za Marijanišče: Iz Preserja 2 gld.

Za Dvojčuba: Č. g. Dom. Janež 1 gld.

Za bratovščino naše Gospe: G. Ant. Klinec v Čaprazku 5 gld.

Za vstanovitev stalne in večji rezidence čč. oo. jezuitov v Ljubljani mesto sedanjega „provizorija“ zasebnica J. K. 25 gld.

VABILO!

Da bi obnovili brez pomude naročilo na

„ZGODNJO DANICO“

za II. pol. leta 1892, so prav iskreno in serčno povabljeni vsi blagi bralci in prijatelji našega cerkvenega lista, kateri niso naročeni za celo leto. Kristus in Njegova edinozveličavna Cerkev, Marija Danica, katoliški slovenski narod so bile in bodo naše zvezde! Bog daj pomoč, pa tudi potrebno število naročnikov!

Naročnina znaša:

Za celo leto po pošti	4 gld.	20 kr.
„ pol „ „ „	2 „	20 „
V Ljubljani prejemaná za celo leto	3 gld.	60 kr.
„ „ „ pol leta	1 „	80 „
„ „ „ ¼ leta	— „	90 „

Za prinašanje na dom se plača 40 kr. na leto. Posamezne številke po 10 kr. Za spremenjenje napisa med letom 15 kr.

Naročnina se po naj cenejši poti poštnih nakaznic pošilja pod naslovom: „Blaznikova tiskarna v Ljubljani.“

Vredništvo in založništvo.